

strup vpliva na strup tudi, če je ta že v organizmu: če strup zase vbrizgamo živali, in čez uro protistrup, slednji prvega popolno paralizira.

Tak protistrup si lahko tako pridobimo: Če hočemo protistrup, recimo proti gadovemu strupu, iztrebimo večjemu številu gadov strupene žleze. Te zmeljemo, v vodi razredčimo, in mal delec te zmesi vbrizgnemo zajcu pod kožo. Če zajec pogine, zmanjšamo količino pri drugem zajcu in to toliko časa, da dobimo sledeči rezultat: zajec z vbrizganim strupom oboli samo lahko, in potem ozdravi. V tem zajcu je protistrup. Mi ga dobimo iz njega, če mu vso kri izpustimo; ta se zgrize, sokrvca, serum se loči od ostalih krvnih elementov, in ta serum ima v sebi protistrup, ki je specifičen za gadov strup. Če koga piči gad in mu vbrizgnemo ta serum pod kožo ali v kri, se ni bati zanj, da bi obolel. Strup in protistrup je v njem čisto neaktivna zmes. Te serume imamo vedno lahko pri rokah, v dobro zadelanih steklenicah ostanejo veliko let dobri in učinkujoči. Na de-

belo jih producirajo instituti po Francoskem in Angleškem in jih pošiljajo v tropične kolonije.

Serumi so specifični. Če imamo recimo protistrup proti koleri, in nas piči gad, nam tak protistrup nič ne pomaga. V krajih kjer je več vrst strupenih kač, je treba natančno dognati, kakšna kača je pičila. To seve ni lahko, ker ponesrečenec večkrat kače niti ne vidi ne. Pomagamo si pa tako: Živali, navadno zajcu, od katere hočemo dobiti protistrupa, vbrizgamo zapored več vrst strupov, žival producira več protistrupov v enem in istem serumu. Serum je polyvalenten: on vpliva na vse one strupe, ki smo jih rabili, da proizvedemo protistrupe.

Kako treba rabititi te imunserume v konkretnem slučaju, ne kaže tu razlagati, to je stvar zdravnikova. Dolžnost lajikov je, da za to skrbé, da postanejo dragi serumi, te izborne moderne pridobitve, dostopne zdravnikom; dolžnost njihova je, zmanjšati vpliv onih, ki zdravnikom onemogućujejo te pomočke, ki so v prid in srečo narodovo.

ROMAN ROMANOV:

CVETOVA DVA.

Cvetova dva vzcvetela sta
sredi širokih polj,
drug se k drugemu nagnila
in si razkrila bol.

Prvemu tekle so grenke solzé,
drugi je skrtil bolest —
Na nebu dalje so sanjali
tisoči svetlih zvezd.

Sanjali so, vztrepetavali
in so se vtrinjali,
kakor sledovi radosti
tiho izginjali . . .

